

B-756,4 кр.

2455/6р.

ПЛАТОН ВОРОНЬКО ✓

КАРПАТСЬКИЙ РЕЙД

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО

Ціна 1 крб. 50 коп.

V.N. Karazin Kharkiv National University

00399563

7

8(c2)2

32/B9

~~31/11/11~~

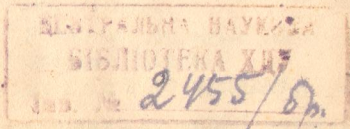
B 7564 кр

ПЛАТОН ВОРОНЬКО

КАРПАТСЬКИЙ РЕЙД

ПАРТИЗАНСЬКІ ПІСНІ

Г 45

УКРАЇНСЬКЕ
ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
Київ 1944 Харків

54

Редактор С. Крижанівський
Платон Воронько—Карпатський рейд
(На українском языке)

БЦ 07484. Зам. 451. 1 ½ друк. арк. В одному друк. арк. 44000 зн.
Підписано до друку 22/X 1944 р. Тираж 10.000

Харків. Друкарня „Мистецтво“

ВІД АВТОРА

Ці пісні й вірші написано під час Карпатського рейду партизанського з'єднання двічі Героя Радянського Союзу генерал-майора Ковпака. Пісні співали під баян наші партизанські співаки по селах і хуторах, де ми проходили або спочивали. Деякі вірші, написані з агітаційною метою, ми поширювали листівками серед населення.

Під час цього рейду я написав багато віршів. З них вибрав найхарактерніші і даю на розгляд читача.

Командир партизанського загону
з'єднання т. Ковпака

Платон Воронько.

ПОХІДНА

Із Путивля на схід-сонці,
На схід-сонці, рано
Виїжджали ковпаківці—
Славні партизани.

Дід Ковпак стояв на возі:
«Прощайте, друзі!..
Як загинемо в дорозі,
Не ридайте в тузі.

Не сумуйте, йдіть за нами,
Добувайте зброю».
Курява стоїть ланами,
Де ідуть герої.

Затужила Ярославна,
Сум з грудей полинув—
На Карпати хлопець славний
Пішов та й загинув.

Не загинув! Через горй,
Через ріки, броди,
Через галицькі простори
Славний хлопець ходить.

І повернеться, прилине
До твоєї хати,
Як під самим, під Берліном,
Зарубає катá.

Будки Войtkовецькі,
12 червня 1943 р.

ВЕСІЛЬНА

Нарви, стара Череднихо, лепехи,
Суши, сива Стоянихо, реп'яхи,
Посип хату, ще й кімнату підмети,
І в дорозі, й на порозі—все свати.

Наші хлопці на вигоні,
Ваші дочки на виданні...
Гей, гей, не біда,
Якщо в кого молода.
Прийдем з бою—підросте,
За героя віддасте!

Наші хлопці-ковпаківці—соколи
Вашим селам вічну волю здобули.
Пролетіли Україну з краю в край.
Кого хочеш, Стоянихо, вибирай.

Наші хлопці на вигоні,
Ваші дочки на виданні...
Гей, гей, не біда,
Якщо в кого молода.
Прийдем з бою—підросте,
За героя віддасте!

Вибирай героя зятя, побажай,
Щоб на внуків був хороший урожай,
Бо розбіглись ясні очі у дочки,
Що зібрались, як соколи, парубки.

Наші хлопці на вигоні,
Ваші дочки на виданні...
Гей, гей, не біда,
Якщо в кого молода.
Прийдем з бою—підросте,
За героя віддасте!

с. Милашевичі,
8 червня 1943 р.

КОЛО РІВНОГО

Коло Рівне поле рівне,
В полі межі, гони...
На Карпати з України
Рушили загони.

І ніщо не спинить руху
Аж до Черемоша.
Сам Ковпак веде по Бугу
Партизан хороших.

То по Бугу, то по Збручу,
То за Прутом, в гори,
Там, де скелі, там, де кручі,
Там, де буде горе

Клятим німцям, псам-мадьярам
Буде люте горе!
Попливе глибоким яром
Кров у синє море.

Та й покотить хвиля кров ту
В крутії, пучини.
Ой, не буде повороту
Німцям з України!

Десь на Волині,
3 липня 1943 р.

В ІМ'Я ТВОЄЇ ВОЛІ

В ім'я твоєї волі,
Твого життя, добра,
Упав з коня у полі
Розвідник Качура.

Упав, догнала куля
На золотій стерні,
Кус йому зозуля
Століття в гушині.

А вітер гладить русе
Волося на чолі...
Не діждеться матуся
В далекому селі.

Їй потім хтось розкаже,
Як син її Іван
Трошив німоту вражу
В загоні партизан.

І як за батьківщину,
За цвіт свого села,
За вільну Україну
В бою упав з сідла...

Під Станіславом,
липень 1943 р.

ПАРТИЗАНСЬКА МАТИ

Вона пройшла з Сумщини на Карпати,—
Старенька, заклопотана, м'яка,—
То син її, кремезний та кирпатий,
Привів якось до штабу Ковпака.

Вона варила, поралась в обози
І всіх синами звала: «Ну, сини,
Сідайте, пообідайте на возі.
Давай, Мишко, полагоджу штани».

«Та хай приїдем»...
«Жди, поки приїдем...»
І непокірний, гордий партизан
Скидав штани... І тут же, по обіді,
Сійши в помити матері казан.

Вона завжди ридала слізно-слізно
Над свіжою могилкою в кущах.
І поверталась мати в табір пізно,
Сховавши біль в заплаканих очах.

Тепер її могила під горою,
Уже й її настигла сталь швидка.
За смерть, за втрату матері старої
Ідуть у бій загони Ковпака.

Ліс біля с. Блудники,
17 липня 1943 р.

ЛИСТІВЧКА

Старий батько спитав сина:

«Що ти хочеш, сину?»

«Бити німця, щоб звільнити
Нашу батьківщину».

Спитав дочку карооку:

«Що хочеш, Оксано?»

«Іти в табір на Дубину
З братом-партизаном».

Старий батько спитав дітей:

«Що ж мені робити?»

«Ходім з нами, рідний тату,
Разом німця бити».

Чорний ліс,
18 липня 1943 р.

ГУДУЛЬЩИНА

Гудульщино, Гудульщино,
Загублена краса.
Лежить твоя розпущена,
Зеленая коса.

Затих веселий гомін рік,
Став гуркіт грозовий.
Гудульщино, Гудульщино,
Мій краю неживий!

Замовк соцілки голос твій
З високих полонин.
Стальних джмелів смертельний рій
Гуде із верховин.

Гудульщино, Гудульщино,
Кривавая роса!
Лежить твоя розпущена,
Обірвана коса.

На горі біля Маняви,
20 липня 1943 р.

КОЛОМИЙКА

Черемоше, Черемоше—
Чистая водиця.
Дівчинонько з верховини,
Дай мені напиться.

Та напій коня гнідоге,
Дівчинонько-зоре,
Я від німця захищаю
Ваші вільні гори.

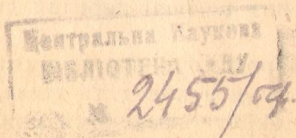
Ваші рідні полонини,
Твою гарну вроду.
Дівчинонько з верховини,
Чи не знаєш броду

На той берег Черемоша,
На ту полонину,
Де гостинець-мурованка
На мою Сумщину.

— Не вкажу я, мій коханий,
Ні шляху, ні броду,
Доки будуть з Черемоша
Пити німці воду.

Не скажу я, де гостинець
На твою Сумщину,
Доки буде герман клятий
Мучить батьківщину!

с. Чорний Потік,
19 серпня 1943 р.

КАРПАТИ

Ми вийшли на Прут. Перед нами стояли
Понурі смереки та граби сумні.
З минулих століть прогули самопали
В лісах верховин, в грозовій долині.

На Діл-горі-кручі трембіти гриміли.
На Шевці такі багаття таборів,
Що глянеш навколо—і біль зацімілий
Прокинеться в серці, де слід пазурів.

Вогні погасають, встають перегроми
Брусилівських з'єднань, гірських батарей.
Над хвилями Прута широкі паромі
Із різьблених в Лючі дебелих дверей.

І ми перебродимо річку за ними,
Ідемо по гатці з колод та гілля.
Каміння покрите шматками гнилими
Німецьких мундирів. Карпатська земля

Над ними зростила високі бур'яни
І мохом покрила руді черепки.
Тут славили час перемоги слов'яни
Над ворогом нашим, в минулі віки.

І ми прилетіли сюди з Задніпров'я
На поміч гуцулам в запеклім бою.
Всі кручі залиті ворожою кров'ю.
Скликає трембіта громаду свою.

Скликає своїх закарпатців хоробрих,
Сумних буковинців та бойків на бій.
І котиться помста з Чернин Семигорбих,
І цілить у серце вороже набій.

І знов запалали на Шевці багаття,
Лунає трембіта на Чорній горі.
Ідуть партизани із сіл Прикарпаття
І воля зі сходу в червоній зорі.

Гора Діл,
12—13 серпня 1943 р.

БИЛИ НІМОТУ

Пили горілку в селі Текуча,
Били німоту в селі Потік.
Ой, били, били—куди хто влучить...
Тікав їх обер на шпиль, на кручу,
Тікав безштанний—та не утік.

Його загнали у рів, у яму,
Піймали вовка, а він—«ягня».
Що не питаєм—«не зна» й «не тямить»
До нас він зразу, «як син до мами»...
«За нас» він «бога молив щодня»...

Питають хлопці: «Що з ним робити,
Коли він рідний, неначе брат?»
«Стрілять не будем, кажу, а бити...
Ягнячу шкуру з нього спустити,
Щоб матір-суку прокляв цей кат,
Прокляв і день той, коли родила,
Коли дивитись на світ почав.
Ану, беріте—хто щип, хто вила,
Лушть, щоб вийшла нечиста сила,
Щоб він і в пеклі цей день згадав!

Щоб знали діти його—зміята,
Онуків зграя—лихе кубло,
Як Україна стрічала «тата»,
Як частувала фашиста-ката,
Яке хліб-сілля йому було.

Щоб знала чорна, брудна німота,
Яка на сході земля терпка,
Коли повстане козак Голота,
Коли із поля—його кіннота,
А з лісу—хлопці від Ковпака».

с. Текуча,
16 серпня 1943 р.

НА ДОРОЗІ

Не втиха мій біль пекучий,
Нестерпучий біль.

.

Із Березова на Лючу
Йшов автомобіль.

На машині фріди клятї
По три в два ряди.
Понад річкою, в лататті,
Я їду туди.

Хай хоч смерть, зате—розплата
За гіркий мій біль.
Зарядив. Летить граната
Під автомобіль.

На дорозі хмарки білі,
Стогін занімів.
Хай їдуть автомобілі...
Вдовольнив я гнів.

с. Люча,
17 серпня 1943 р.

× ×
×

Старий гуцуле, ось мій кріс,
Мені вже зайвий він...
Бери мій кріс, сідай на віз
І їдь мерщій в загін.

Знайдеш найстаршого у нас,
Що сива борода,
Скажи, що виконав наказ
Розвідник Лобода.

Скажи: канони на горі,
Гостинець під вогнем.
Всю ніч мигають ліхтарі,
А стежка на Черем...

Покищо вільна. Хай ідуть—
Там скрізь густий полин.
Скажи, нехай мене не ждуть
Додому, на Волинь.

с. Пасічна біля Солотвина,
18 серпня 1943 р.

КОЛОМИЙКА

Б'ють канони з Коломиї,
Чути в Станіславі.
Партизани-ковпаківці
Зайняли Ослави.

Дві Ослави—Чорні й Білі,
Ще й Делятин третій.
Виють німці в Поляниці,
До гори приперті.

Виють німці в Поляниці
Та клянуть тумани.
По Березову гуляють
Наші партизани.

Коломиє, Коломиє,
Що твої канони?..
По Солотвину проходять
Бойові загони.

Пролітають по Зеленій,
Мчаться по Надвірній,
Б'ють німоту проклятушу
У краю підгірнім!

Гора Шевка,
кінедь липня 1943 р.

БО ЇМ ВОЮВАТИ

Віддай хлопцям-партизанам
Свиту й черевики
Та поклич, моя Оксано,
З вечора музики.

Нехай дочки прибирають
Хату, ще й кімнату.
Нехай хлопці погуляють,
Бо їм воювати.

Настій пляшку самогону
На медовій груші,
Нажар сала, натри хрону,
Хай погріють душі.

Хай гуляють, спочивають,
Поки ще є хата.
Нехай ворога карають
Славні соколята!

с. Ломаджино,
серпня 1943 р.

ОЙ, ШУМИТЬ ВИСОКЕ ЖИТО

Ой, шумить високе жито
На горі.
Та не йдуть його косити
Косарі.

Бо другая косовиця
Підійшла.
То не жито й не пшениця
Край села.

То не коси заблищали,
А шаблі,
Німців різали, рубали
На землі.

Били німців партизани—
Стрілів гук.
Вийшли з вилами селяни—
Кричі стук.

А на другий день до ночі,
Де стерня,
Розклювало німцям очі
Вороння.

Задзвеніли гострі коси
На горі.
Гострі коси в жито, в роси
На зорі.

с. Виноград,
кінець серпня 1943 р.

В СТАРІЙ ГУТІ

В Старій Гуті стара мати
Вийшла на дорогу.
«Ой, ідуть, ідуть солдати—
Наші, слава богу!»

«Не солдати, партизани»,—
Командир гукає.
«Аби наші...» І сльозами
Щоки обливає

«Аби наші, аби рідні,
Аби соколята,
Аби в наші хати бідні
Не пускали ката!»

с. Стара Гута,
26 вересня 1943 р.

НЕВІЛЬНИЦЬКА

Ой, у полі три тополі,
А четверта в'яне.
Ой, не буду я в неволі,
Німчику поганий!

Ой, не буду я в неволі
Ні день, ні годину.
Краще в полі, на роздолі,
Молода загину.

Ой, у полі, на роздолі,
Там стіна висока.
Не повернеться з неволі
Ганна кароока.

Подивилась на схід сонця—
Там залізні ґрати.
Із маленького віконця
Видно німця-ката.

Катували полонянку
До лютої муки,
На криваву полотнянку.
Положили руки.

Руки, печені каленим,
Під руками рани...
Ой, помститься ж ви за мене,
Браття-партизани!

х. Конотоп.

ОЙ, НА ГОРІ

Ой, на горі село горить,
Під горою курай курить,
А в кураї зоря зорить—
Червона зоря.

Вийшла в поле мати сива
Виглядати з бою сина,
Чорнобрового Максима,
Ще й богатиря.

Їдуть хлопці браві, дужі,
При музиці, при оружжі,
Ситі коні на попружжі
Гризуть вудила.

Вийшла в поле. Тільки стала—
Пролетіли, просвистали,
Стару неньку привітали
На краю села.

Всі, як верби у діброві,
Кучеряві та здорові
І, як рідний, чорноброві
Всі багатирі.

Може, й син її промчався?
Може, з нею пострічався?
Поклонився, привітався,
В полум'ї зорі?

Може, й він—та не пізнала,
Пролетів—та не догнала,
Стара мати заридала:
«Ой, зоря, зоря!

Ой, світи ж ти, ясна зоре!
То на поле, то на море,
То на ті високі гори,
Де Максим гуля.

Де воює з німчурою.
Як поранять—будь сестрою,
Будь сестрою серед бою,
Зірванько моя!»

х. Конотоп,
4 жовтня 1943 р.

УКРАЇНА

Україна для мене, як мати,
Що стоїть на дорозі війни,
На залізнім хресті розіп'ята,
Вся в слідах пазурів сатани.

І над нею шумлять суховії,
Підіймають заграви пожеж.
Голова її бідна сивіє
Полинами неполотих меж.

Та чоло її бліде, високе
Не схилилося вниз до трави.
Вона бачить за полем широким
Ясні зорі святої Москви.

Вона бачить своїх чорнобрових
Козаків на схід-сонці, в огні,
Вона кличе їх смілих, здорових,
В запорізькій блискучій броні.

І зметуть вони кодро кошаве,
Люту силу німецьких фронтів,
Скосять кулями хижі їх лави,
Скосять лави проклятих катів!

Бо для них Україна, як мати,
Що стоїть на дорозі війни,
На залізнім хресті розп'ята,
Вся в слідах пазурів сатани.

х. Конотоп,
жовтень 1943 р.

З М І С Т

Стор.

Від автора	3
Похідна	4
Весільна	6
Коло Рівного	8
В ім'я твоєї волі	10
Партизанська мати	12
Листівочка	14
Гуцульщина	15
Коломийка	16
Карпати	18
Били німоту	20
На дорозі	22
Старий гуцуле	23
Коломийка	24
Бо їм воювати	26
Ой, шумить високе жито	27
В Старій Гуті	29
Невільницька	30
Ой, на горі	32
Україна	34

